

JOZEF GREGOR TAJOVSKÝ
V SLOVENSKEJ A ČESKEJ TLAČI:
VÝBEROVÁ PERSONÁLNA BIBLIOGRAFIA.
OČENÁŠ, IVAN A SLAVOMÍRA
OČENÁŠOVÁ-ŠTRBOVÁ, EDS.
BANSKÁ BYSTRICA: ŠTÁTNA VEDECKÁ
KNIŽNICA, 2024. 167, [1] S.

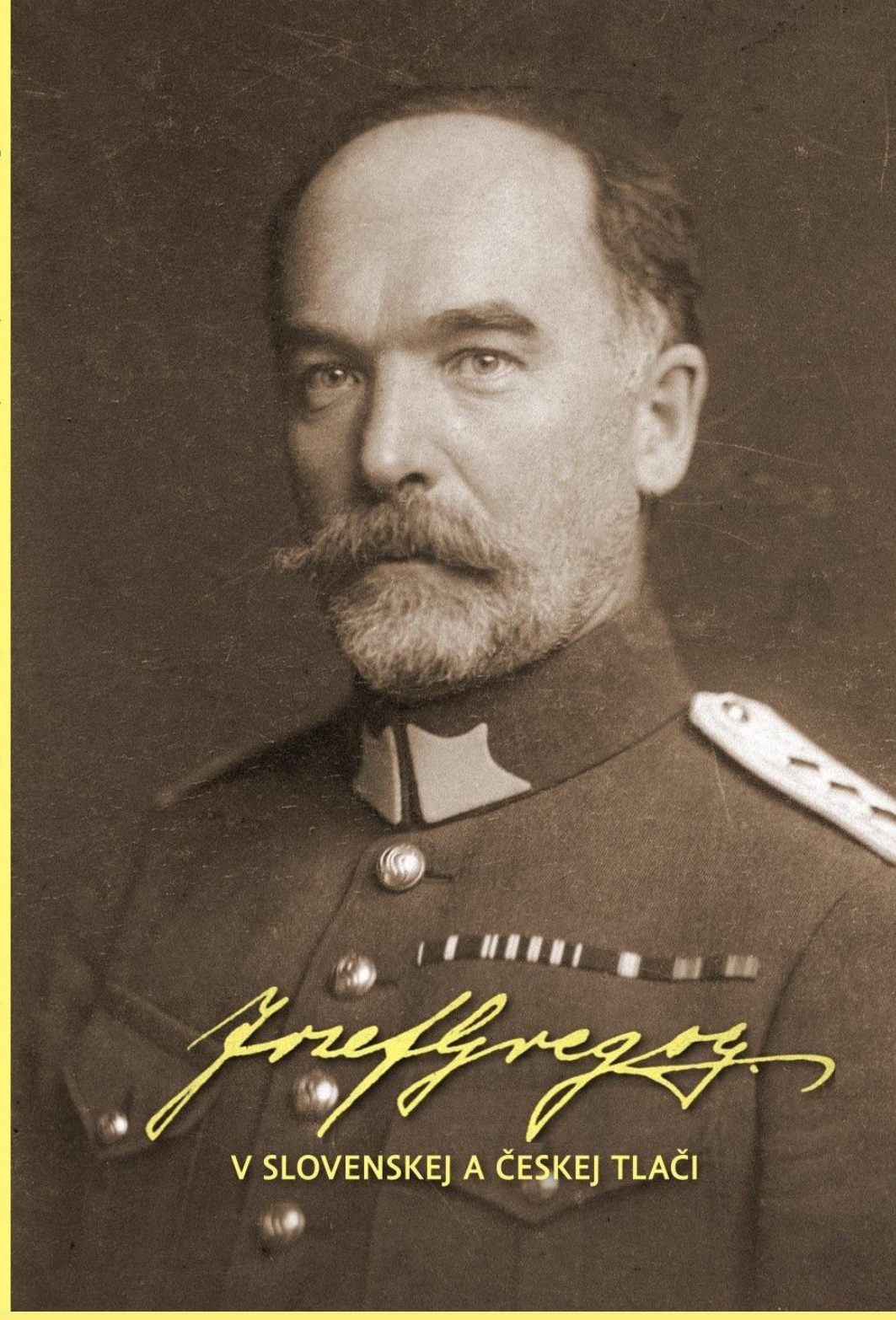
HANA GREGOROVÁ V SLOVENSKEJ
A ČESKEJ TLAČI:
VÝBEROVÁ PERSONÁLNA BIBLIOGRAFIA.
OČENÁŠ, IVAN A SLAVOMÍRA
OČENÁŠOVÁ-ŠTRBOVÁ, EDS.
BANSKÁ BYSTRICA: ŠTÁTNA VEDECKÁ
KNIŽNICA, 2024. 91, [1] S.

Tvorba personálnych bibliografií má na Slovensku staršiu tradíciu a v nedávnej minulosti sa sústreďovala najmä v Slovenskej národnej knižnici. Postupne sa k tejto tvorbe, popri jednotlivých bibliografoch, pripájali aj vedecké, či bibliografické pracoviská regionálnych knižníc.

Pre zaujímavosť uvedieme, že v rokoch 1998 – 2015 bolo na Slovensku vydaných 2618 titulov bibliografií, z toho personálne bibliografie tvorili 512 titulov.¹

Medzi vedecké knižnice sa aktívne zaradila Štátna vedecká knižnica (ŠVK) v Banskej Bystrici, ktorá sa v poslednom čase prezentovala viacerými personálnymi bibliografiami (Ota Plávková: *Nič neodvolám*, Ladislav Ballek, Peter Karvaš a iné), naposledy personál-

¹ POLÁKOVÁ, Ivana. Personálne bibliografie v knižniciach na Slovensku v rokoch 1998 – 2015. In: Kubíček, T. : Medzníky bibliografie. Brno: Moravsko-zemská knihovna, 2017, s. 173.

Jozef Gregor

V SLOVENSKEJ A ČESKEJ TLAČI

nymi výberovými bibliografiami o literárnych tvorcoch Jozefovi Gregorovi Tajovskom² a Hane Gregorovej³. Obidve vyšli v edícii *Osobnosti*.

Obidve výberové personálne bibliografie zostavili Igor Očenáš a Slavomíra Očenášová – Štrbová, majú jednotnú štruktúru, členenie na základné časti:

- biografické kalendárium,
- báseň venovaná tvorcovi,
- vedecká štúdia o tvorcovi,
- hlavná bibliografická časť (súpis diela spolu s ohlasmi a literatúrou o spisovateľovi),
- zoznam použitých skratiek a značiek,
- menný register,
- obrazová príloha, zostavená z fotografií zo zbierkového fondu Literárneho a hudobného múzea ŠVK v Banskej Bystrici.

Výberová personálna bibliografia – Jozef Gregor Tajovský v slovenskej a českej tlači bola vydaná k 150. výročiu narodenia spisovateľa. Spisovateľ Jozef Gregor Tajovský patrí medzi neprehliadnuteľných predstaviteľov literárneho realizmu v prvej polovici 20. storočia. Jeho literárne dielo prezentuje prózu, drámu, poéziu i publicistiku. Jeho dielo na základe žánrov obsahuje črty, poviedky, veselohry, historické hry, ale aj politické články, medailóny a nekrológy. Autor umelecky stvárnil jednak svoj vlastný život, a jednak život bežných dedičanov Slovenska, najmä počas prvej svetovej vojny a po nej, pričom vyzdvihoval zväčša vzťahy v medziludskej rovine.

Prozaické a dramatické dielo J. G. Tajovského približuje literárnovedná štúdia doc. PaedDr. Ivica Hajdučekovej, PhD. – **Poetologické premeny Jozefa Gregora Tajovského v prízme literárnej vedy 20. a 21. storočia.** Biografické kalendárium J. G. Tajovského podáva v chronologickom prehľade základné údaje o životných osudoch tohto spisovateľa (1875 – 1940) s odkazmi na literatúru a pramene.

Podstatnú časť výberovej personálnej bibliografie tvorí súpis diela spisovateľa a literatúry o ňom v nasledovnej štruktúre:

I. Literárne dielo J. G. Tajovského

1. Slovenské a české **knižné vydania** (próza, dráma, memoárové a iné knižné dokumenty; súborné vydania a výbery);
2. Texty v slovenských a českých **periodikách** (poézia, próza, dráma, memoárové a príležitostné texty; publicistika).

² Jozef Gregor Tajovský v slovenskej a českej tlači : výberová personálna bibliografia. Ivan Očenáš a Slavomíra Očenášová-Štrbová, eds.; štúdiu nap. Ivica Hajdučeková ; graf. úpr. Peter Valach. Banská Bystrica: Štátna vedecká knižnica, 2024. – 167, [1] s. : fotogr.. (Edícia Osobnosti ; zv. 26). ISBN 978-80-8227-026-9.

³ Hana Gregorová v slovenskej a českej tlači : výberová personálna bibliografia / zost. Slavomíra Očenášová-Štrbová a Ivan Očenáš, eds.; štúdiu nap. Dana Hučková ; graf. úpr. Peter Valach. Banská Bystrica: Štátna vedecká knižnica, 2024. – 91, [1] s. : fotogr. (Edícia Osobnosti ; zv. 27). ISBN 978-80-8227-027-6.

II. Život a tvorba J. G. Tajovského v reflexiách (knižné publikácie, heslá v encyklopédiách a slovníkoch; príležitostné a iné knižné publikácie; texty v periodických publikáciách; príležitostná poézia v periodických a neperiodických publikáciách).

Výberová personálna bibliografia – Jozef Gregor Tajovský v slovenskej a českej tlači obsahuje 1342 bibliografických záznamov o diele, pracovnom a osobnom živote i svetonázore J. G. Tajovského, ktoré registruje na základe tlačených aj elektronických knižných, periodických a neperiodických a ďalších dokumentov.

Z toho:

- vlastná tvorba s ohlasmi tvorí 807 bibliografických záznamov;
- 535 bibliografických záznamov predstavuje Tajovského život a hodnotenie jeho tvorivej a verejnej činnosti;
- bibliografické záznamy sú radené chronologicky a v rámci príslušného roka abecedne.

Žiaľ, zo záznamov sa nedozvieme:

- koľko z celkového počtu bibliografických záznamov tvoria ohlasy (recenzie);
- koľko bibliografických záznamov je v českom jazyku, pričom v názve táto informácia je.

Bibliografické záznamy neobsahujú ani predmetové heslo, čo uberať na kvalite výstupu. Takisto absentuje názvový register. Zostavovatelia do príležitostných a iných knižných publikácií zaradili katalógy k výstavám, súbory foto-pohľadníc atď., avšak tieto tlačené výstupy zaraďujeme do špeciálnych dokumentov. Práve tejto oblasti sa mohli venovať podrobnejšie, pretože v praxi sa na ne neprávom zabúda. V publikáciách by sa žiadala kapitola o literárnych zbierkach manželov Gregorovcov, ktoré sa nachádzajú vo fonde Literárneho a hudobného múzea (LHM) v Banskej Bystrici, keďže je organizačnou súčasťou ŠVK v Banskej Bystrici. Dúfala som, že nájdem aj súpis osobných predmetov, kníh, drobných tlačí, výtvarných diel, fotografií, či magnetických pásov atď.

Výberová personálna bibliografia – Hana Gregorová v slovenskej a českej tlači bola vydaná k 140. výročiu narodenia tejto spisovateľky. Obsahuje 479 bibliografických záznamov o jej autorskej tvorbe, živote a hodnotení tvorivej aj verejno-spoločenskej činnosti H. Gregorovej.

Životné osudy Hany Gregorovej podáva biografické kalendárium spisovateľky, ktoré má podnadpis – jej rodné meno *Anna Božena Lilgová* – čo je rarita. Portrét spisovateľky a kultúrnej činiteľky približuje štúdia doc. Dany Hučkovej, CSc. „**Za právo byť spisovateľkou (k životu a dielu Hany Gregorovej)**“. Jej aktivity „od začiatku 20. storočia reagovali na modernizmus slovenskej ženy, ale takisto to, ako si ona sama vytvárala svoju umeleckú

identitu.“⁴ Herečka, organizátorka kultúrneho diania, prekladateľka, spisovateľka, redaktorka, cestovateľka, aktivistka ženského národného hnutia a manželka Jozefa Gregora Tajovského najväčšie vstúpila do ženského hnutia v zmysle emancipácie. So silou vlastného hlbokého presvedčenia, s nezlomnosťou napriek mužskej (a nielen ich) nevôli, cieľavedome šla svojou cestou. Túto jej cestu ako priekopníčky ocenila až ďalšia generácia ako výnimočnú.

Hlavnú časť výberovej personálnej bibliografie Hany Gregorovej tvorí podrobný bibliografický súpis, ktorý je koncipovaný v približne rovnakej štruktúre ako J. G. Tajovský, a to nasledovne:

I. Literárne dielo Hany Gregorovej

1. Slovenské a české **knižné vydania** (pôvodná próza a prekladová próza, memoárové a iné knižné dokumenty).
2. Texty v slovenských a českých **periodikách** (pôvodná a prekladová próza, memoárové a príležitostné texty; publicistika).

II. Život a činnosť Hany Gregorovej v reflexiách (knižné publikácie, heslá v encyklopédiách a slovníkoch; texty v periodických publikáciách).

Dvorný grafik ŠVK BB – Ing. Peter Valach, obidve publikácie „zladil“ rovnako vkusne, aby určitým spôsobom tvorili kompaktný celok tohto manželského páru.

Výberové personálne bibliografie si možno objednať v e-shope ŠVK v Banskej Bystrici,⁵ prípadne osobne na Oddelení výskumu a bibliografie ŠVK BB.

Zaželajme publikáciám čo najskorší nulový zostatok na skladových kartách a skorú dotlač uvedených knižných titulov!

Výberové personálne bibliografie J. G. Tajovského a Hany Gregorovej, podávajúce prehľad o literárnej tvorbe a životných osudoch týchto spisovateľov, budú iste príspevom k ďalšiemu poznávaniu a skúmaniu týchto reprezentantov modernej slovenskej literatúry.

Ing. Ivana Poláková, PhD.

⁴ HUČKOVÁ, Dana, 2024. Za právo byť spisovateľkou. In: *Hana Gregorová v slovenskej a českej tlači : výberová personálna bibliografia*, odk. 3., s. 18.

⁵ Publikácie na predaj [online]. [cit. 27. 5. 2025]. Dostupné na: <https://svkbb.eu/produkt/hana-gregorova-v-slovenskej-a-ceskej-tlaci-vyberova-personalna-bibliografia/>

Hana Gregorová
V SLOVENSKEJ A ČESKEJ TLAČI

